

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет медичний, міжнародний
Кафедра оториноларингології
Силабус вибіркової дисципліни
«Невідкладні стани в оториноларингології»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити. Семестри: IX - X. 5 рік навчання.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра оториноларингології База КНП «ООКЛ» ООР, вул. Академіка Заболотного, 26, 9 поверх База Університетської клініки, вул. Тіниста, 8, підвальне приміщення
Викладач (-і)	Пухлік Сергій Михайлович, д.мед.н, професор, завідувач кафедри Євчев Федір Дмитрович, д.мед.н, професор Доценти: к.мед.н. Богданов Кирило Георгійович, к.мед.н. Тітаренко Ольга Валентинівна, к.мед.н. Дедикова Ірина Володимирівна, Асистенти: к.мед.н. Тагунова Ірина Кимівна, к.мед.н. Чернишева Інна Едуардівна, к.мед.н. Добронравова Ірина Володимирівна, к.мед.н. Щелкунов Анатолій Петрович, к.мед.н. Андрєєв Олександр Вікторович, Колесніченко Володимир Володимирович, Євчева Ангеліна Федорівна.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Тітаренко Ольга Валентинівна, завуч кафедри 096-531-71-33, (048) 736-22-30, Сергієнко Валентина Петрівна, старший лаборант кафедри 098-454-38-80, (048) 736-22-30 E-mail: olga.titarenko@onmedu.edu.ua ,очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожної середи, з 9.00 до 14.00 кожної суботи Онлайн- консультації: з 16.00 до 18.00 кожної середи, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Telegram, Viber (через створені у них групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – клінічна анатомія, фізіологія, методи дослідження слухового апарату, етіологія, патогенез, діагностика та лікування найбільш поширених захворювань вуха, методи лікування та реабілітації.

Пререквізити і постреквізити дисципліни (місце дисципліни в освітній програмі):

Пререквізити: українська мова (за професійним спрямуванням), іноземна мова (за професійним спрямуванням), латинська мова та медична термінологія, медична біологія, медична та біологічна фізики, біологічна та біоорганічна хімія, анатомія людини,

гістологія, цитологія та ембріологія, фізіологія, мікробіологія, вірусологія та імунологія, безпека життєдіяльності; основи біоетики та біобезпеки, патоморфологія, патофізіологія, фармакологія, пропедевтика педіатрії, медична психологія, офтальмологія, неврологія, психіатрія, наркологія, дерматологія, венерологія.

Постреквізити: педіатрія, внутрішня медицина, хірургія, акушерство і гінекологія, інфекційні хвороби, епідеміологія та принципи доказової медицини, онкологія та радіаційна медицина, травматологія і ортопедія, фізіотерапія, анестезіологія та інтенсивна терапія, екстрена та невідкладна медична допомога, гігієна та екологія, паліативна та хоспісна медицина, загальна практика (сімейна медицина).

Мета дисципліни: набуття здобувачем додаткових знань та оволодіння професійними компетентностями та навичками спостереження та ведення хворих з патологією вух; навичками комунікації з врахуванням особливостей спілкування сімейного лікаря зі здоровою та хворою людиною.

Завдання дисципліни:

1. Формування вмінь та навичок комунікації зотіатричним хворим.
2. Формування вмінь та навичок комунікації з хворим при найбільш поширених захворюваннях вух.
3. Удосконалення навичок обґрунтування клінічного діагнозу, диференційної діагностики, складання плану інструментальних досліджень при найбільш поширених захворюваннях вух.
4. Опанування вмінням визначати тактику реабілітації, ведення, лікування та профілактики найбільш поширених захворювань вух.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати: сучасні концепції вітчизняної і зарубіжної теоретичної і практичної сурдології; класифікацію, клінічні прояви, наслідки зниження слуху, заходи проведення консервативного та хірургічного лікування; загальні питання травм слухопротезування, особливості обстеження хворого з туговухістю; особливості структури медичної карти сурдологічного хворого.

Вміти: проводити збір анамнезу та об'єктивне обстеження ЛОР хворого; діагностувати та надавати першу медичну допомогу при захворюваннях вух; вибрати тактику післяопераційного ведення отіатричного хворого у залежності від оперативного втручання; діагностувати різноманітні запальні та незапальні процеси вух, проводити між ними диференційну діагностику; вибирати відповідну консервативну та хірургічну тактику для реабілітації; оформити карту сурдологічного хворого.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладена у формі практичних занять (30 год.), організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти (60 год.).

Методи навчання: бесіда, вирішення клінічних ситуаційних задач, огляд пацієнта, інструктаж та відпрацювання навичок на симуляційних муляжах, тренувальні вправи з диференціальної діагностики найбільш поширених захворюваннях вух.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Ендоскопічні методи дослідження ЛОР органів. Клінічна анатомія, фізіологія та методи дослідження слухового аналізатора. Особливості анатомії ЛОР - органів, патологія яких може призвести до невідкладного стану.

Оволодіння студентами практичними навичками: дослідження прохідності слухової труби, визначення гостроти слуху. Клінічна анатомія зовнішнього, середнього і

внутрішнього вуха (Будова завитки та її рецепторного апарата). Трансмійна, трансформаційна функції.

Тема 2. Травми вуха.Сторонні тіла вуха. Пошкодження зовнішнього вуха, середнього, внутрішнього вуха. Методи діагностики. Рентгенологічне обстеження хворого.Особливості клініки притравмах вуха.Сучасні методи лікування. Різновиди сторонніх тіл вуха, симптоматика, особливості видалення.Курація хворих. Курація хворих. Клінічна настанова: Гострі ураження зовнішнього вуха. Ураження середнього вуха

Тема 3. Раптова і гостра сенсоневральна приглухуватість. Сенсоневральна приглухуватість - етіологічна класифікація, патогенез, комплексна діагностика, дані акуметрії,аудіометрії, сучасні методи консервативного лікування. Профілактика захворювань слухового нерва. Клінічна настанова:Вибухова (акустична) травма вуха та втрата слуху.

Тема 4. Клінічна анатомія, фізіологія та методи дослідження носа, приноскових пазух. Будова зовнішнього носа. Порожнина носа, структура його стінок. Функціональні відділи порожнини носа. Кровопостачання й іннервація носової системи. Клініко-топографічні відносини решітчастого лабіринту, верхньощелепної, лобової, клиноподібної пазух та оточуючих анатомічних утворень. Особливості будови носової системи у дитячому віці. Методи дослідження порожнини носа і приноскових пазух.

Тема 5.Травми носа.Сторонні тіла. Діагностика травм носа і приноскових пазух (пальпація, огляд, рентгенографія кісток носа в боковій проекції). Класифікація травм носа. Перша допомога при травмах. Різновиди сторонніх тіл носа, симптоматика, методи.Гематома та абсцес носової перегородки: клініка, лікування.Клінічна настанова: Переломи кісток носа та навколоносових пазух. Переломи середньої зони обличчя (верхньої щелепи, вилицевого та назо-етмоїдального комплексу, орбіти).

Тема 6.Носова кровотеча. Місцеві і загальні причини носових кровотеч. Місцеві і загальні засоби зупинки носових кровотеч. Техніка передньої і задньої тампонад носа. Методи зупинки кровотечі з зони Кісельбаха (припикання судин слизової оболонки, хірургічна зупинка носової кровотечі). Кровотечі з решітчастого лабіринту, методи їх зупинки.Кровотечі з решітчастого лабіринту, методи їх зупинки. Клінічна настанова:Тактика ведення пацієнтів з носовою кровотечею.

Тема 7.Клінічна анатомія, фізіологія та методи дослідження глотки, стравоходу. Анатомічні утворення носоглотки, ротоглотки, гортаноглотки. Структура і функції лімфоаденоїдного глоткового кільця. Топографія гортані. Будова стравоходу, кровопостачання, іннервація. Відділи стравоходу і їх топографія. Анатомо-фізіологічні звуження стравоходу.

Тема 8.Ускладнення гострих тонзилітів. Тонзиліт. Класифікація. Паратонзиліт, паратонзиллярний абсцес, латерофарингеальний абсцес, внутрішньомигдаликовий абсцес, аденофлегмона, розлита флегмона ший, тонзилогенний сепсис. Абсцестонзилектомія. Заглотковий абсцес.

Тема 9.Сторонні тіластравоходу.Травматичні ушкодження стравоходу.Різновиди сторонніх тіл стравоходу, симптоматика. Етапи обстеження хворого з підозрою на стороннє тіло стравоходу. Особливості клініки при сторонніх тілах стравоходу методи їх видалення. Рентгенологічне обстеження хворого. Симптоматика та ускладнення сторонніх

тіл стравоходу.

Тема 10. Опіки стравоходу. Види опіків стравоходу. Характер некрозу при хімічному опіку кислотами, лугами. Патологоанатомічні та клінічні стадії опіків стравоходу. Клініка та перша допомога при опіках стравоходу. Профілактика та лікування рубцевих стенозів стравоходу. Бужування стравоходу.

Тема 11. Клінічна анатомія, фізіологія та методи дослідження гортані. Клінічна анатомія, фізіологія та методи дослідження гортані. Кровообіг та іннервація гортані. Особливості анатомії гортані, патологія якої може призвести до невідкладного стану.

Тема 12. Гострі та хронічні запальні захворювання гортані. Гострий ларингіт, класифікація (гострий катаральний ларингіт, гортанна ангіна, флегмонозний ларингіт, абсцес надгортанника, хондроперихондрит гортані). Гострий підскладковий (субхордальний) ларингіт: етіологія, клініка, принципи лікування, види назотрахеальних інтубацій. Хронічний ларингіт: катаральний, гіпертрофічний, атрофічний, клінічні прояви, можливі ускладнення. Принципи консервативного та хірургічного лікування.

Тема 13. Незапальні захворювання гортані: алергічний набряк гортані, хвороба Гайєка - Рейнке. Травми гортані. Парези і паралічі гортані. Сторонні тіла гортані. Особливості клініки при сторонніх тілах гортані, перша допомога. Клінічна настанова: Травми гортані і трахеї.

Тема 14. Стенози гортані. Етіологія, класифікація, клініка стенозів гортані. Патофізіологічні механізми компенсації та декомпенсації при недостатності дихання. Диференціальна діагностика між справжнім і несправжнім крупом. Невідкладна допомога та етіопатогенетичне лікування стенозів гортані у залежності від стадії.

Тема 15. Трахеотомія, конікотомія. Показання до трахеотомії. Комплектування набору інструментів для трахеотомії. Техніка виконання трахеотомії, конікотомії, можливі ускладнення. Принципи догляду за трахеостоמוю і трахеоканюлею.

Залік. Оцінюється за двобальною шкалою: оцінка «зараховано» виставляється здобувачу вищої освіти, який виконав навчальний план дисципліни, не має академічної заборгованості; рівень компетентності — високий (творчий); оцінка «не зараховано» виставляється здобувачу вищої освіти, який не виконав навчальний план дисципліни, має академічну заборгованість (середній бал нижче 3,0 та/або пропуски занять); рівень компетентності — низький (рецептивно-продуктивний).

Перелік рекомендованої літератури:

1. Попович В.І. Сучасні стандарти лікування гострих запальних захворювань ЛОР - органів (Рекомендації). – Київ, 2019. – 80 с.
2. Бабінець Л.С., Бездітко П.А., Пухлік С.М. та ін Сімейна медицина: у 3 кн.: підручник. Кн.3. Спеціальна частина. Поліпрофільність загальної лікарської практики. – к., 2017. – 680 с.
3. Невідкладні стани в оториноларингології : навч. посібник /А. В. Лупир, А. С. Журавльов, М. І. Яценко та ін. ; за ред. А. В. Лупиря. – Харків, 2020. – 124 с.

4. Євчев Ф.Д., Пухлік С.М., Тітаренко О.В., Євчева А.Ф., Гасвський В.В. Сучасна невідкладна допомога хворим із гострими та хронічними захворюваннями ЛОР-органів та при їх ускладненнях: навчально-методичний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів, лікарів-оториноларингологів та сімейних лікарів. – Одеса: Олді+, 2023. – 272с.
5. Mitin, Y.Deyeva, Y.Gomza, V. Didkovskyi etc. Otorhinolaryngology// Medicine, 2018. – 264р.

Додаткова література

1. Тонзиліт (хронічний, рекурентний, рецидивуючий): просто про складне. Монографія/ А.Л. Косаковський, С. А. Левицька – Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля» - 2021. -188 с.
2. [J. A.Seikel](#), [D.G.Drumright](#), [D.J.Hudock](#). Anatomy and Physiology for Speech, Language, and Hearing //Format Hardback, 2019. - 700 p.
3. [A.Al-Qahtani](#), [H.Haidar](#), [A.Larem](#). Textbook of Clinical Otolaryngology// Hardback, 2020. - 1155 p.
4. Z.Mu, [J.Fang](#). Practical Otorhinolaryngology, Head and Neck Surgery: Diagnosis and Treatment// Hardback, 2020. - 314 p.
5. [P.W.Flint](#), [B.H.Haughey](#), [V.J.Lund](#), [K.T.Robbins](#), [J.R.Thomas](#), [M.M.Lesperance](#), [H.W.Francis](#). CummingsOtolaryngology: HeadandNeckSurgery, 3-VolumeSet// Format Hardback, 2020. - 3568 p.
- 6.Косаковський А., Юрочко Ф., КопанськаД.«Комп'ютерна томографія носа та приносових пазух. Практика оториноларинголога: Львів.: Видавництво «МС»,2019-72 с.7.
7. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 14березня. 2021 р. - Уніфікованийклінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичноїдопомоги. Тонзиліт.
8. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 2022р. Тактика ведення пацієнтів з раптовою і гострою сенсоневральною приглухуватістю клінічна настанова, заснована на доказах.
9. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 2023р.Стандарт медичної допомоги переломи середньої зони обличчя (верхньої щелепи, вилицевого та назо-етмоїдального комплексу, орбіти).
10. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 2022р. Стандарт медичної допомоги «Носова кровотеча».
11. Клінічна настанова Травми гортані і трахеї 2023р. Міністерство охорони здоров'я України»
12. НАКАЗ 27.04.20 24 № 262 Зареєстровано в МіністерствіюстиціїУкраїни 28 квітня 2024 р.за № 616/41961 «Про затвердженняЗмін до Положення про військоволікарськуекспертизу в Збройних Силах України»
13. Наказ МОЗ Українивід 31 жовтня 2023 р. № 1886 Стандарт медичноїдопомоги «Переломи середньоїзониобличчя (верхньоїщелепи, вилицевого та назо-етмоїдального комплексу, орбіти)».
14. Клінічнанастанова«Переломи кісток носа та навколоносових пазух 2023 р. Міністерствоохорониздоров'яУкраїнидержавнепідприємство «державнийекспертний центр міністерстваохорониздоров'яУкраїни»
15. КлінічнанастановаВибухова (акустична) травма вуха та втрата слуху Міністерствоохорониздоров'яУкраїнидержавнепідприємство «державнийекспертний центр міністерстваохорониздоров'яУкраїни» національниймедичнийуніверситетімені О.О. Богомольця. 2024р.

Інформаційні ресурси

1. <http://moz.gov.ua>– Міністерство охорони здоров'я України

2. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація / AmericanMedicalAssociation
3. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
4. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
5. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація
6. www.gmc-uk.org- GeneralMedicalCouncil(GMC)
7. www.bundesaerztekammer.de – Німецька медична асоціація

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: усне опитування, тестування, оцінювання активності на занятті.

Підсумковий контроль: Залік. Оцінюється за двобальною шкалою: оцінка «зараховано» виставляється здобувачу вищої освіти, який виконав навчальний план дисципліни, не має академічної заборгованості; рівень компетентності — високий (творчий); оцінка «не зараховано» виставляється здобувачу вищої освіти, який не виконав навчальний план дисципліни, має академічну заборгованість (середній бал нижче 3,0 та/або пропуски занять); рівень компетентності — низький (рецептивно-продуктивний).

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:

- методи: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі
- максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину(5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
«5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
«2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

Здобувач допускається до заліку за умови виконання вимог навчальної програми та в разі, якщо за поточну навчальну діяльність він отримав не менше 3,00 балів.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перекладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-наушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізньов:

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, що встановлені Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.